

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- 105 Δέν εἶστε σεις πόζησετε μὲ δόξαν καὶ μὲ πλοῦτον,
καὶ πῶς τὸ καταδέχεσθε κ' εἶστε εἰς τὸν τάφον τοῦτον ;
Παιδιά, γονεῖς μου, ἀδελφία μου, καὶ οὐδὲν σὰς ἐγνωρίζω,
ἀπὸ τοὺς ἄλλους πὸν εἶναι αὐτοῦ δὲν σὰς ἀποχωρίζω!
Ἐβλέπω ᾽τι ὅλοι ὁμοιάζετε ὁ ἓνας μὲ τὸν ἄλλον
- 110 καὶ δὲν γνωρίζεται ὁ μικρὸς ποσῶς ὄκ τὸν μεγάλον,
καὶ οὐδὲν ἤξεύρω ποιούς νὰ βρῶ καὶ τίνες νὰ ρωτήσω,
τὸ ποιούς πρέπει ν' ἀγκαλιαστῶ καὶ ποιούς νὰ χαιρετίσω,
ποιούς νὰ φιλήσω ὡς ἐδικοὺς καὶ ποιούς νὰ προσκυνήσω,
καθένα πρὸς τὴν τάξιν του καὶ ὡς πρέπει νὰ τιμήσω.
- 115 Πλούσιοι, κριτάδες καὶ ἄρχοντες καὶ στρατηγοὶ μεγάλοι,
ρηγάδες καὶ ἄλλους βασιλεῖς, τοὺς εἶχαν αὐτοῦ βάλει,
ποῖοι εἶναι ; Νὰ δείξωμεν ᾽ς αὐτοὺς τιμὴν καὶ δουλοσύνην,
καὶ πάλι εἰς τοὺς μικρότερους σπλάχνος καὶ καλωσύνην·
μήπως καί, οὐδὲν γνωρίζοντα, σφάλωμεν καὶ ἐντραποῦμεν,
- 120 ᾽τι ἀφίνομε τοὺς βασιλεῖς καὶ τοὺς μικροὺς τιμοῦμεν.
Ἐδῶ σημάδια οὐδὲν βαστοῦν ὄχ τὰ βασιλικά τους,
γὰ νὰ τοὺς ἐγνωρίσωμεν, μόνον τὰ φυσικά τους·
καὶ τὰ σημεῖα τὰ φυσικά εἰς ὅλους εἶναι ἐπίσης,
καί, ἂν ἔναι ὅτι ᾽ναι μιᾶς λογῆς, πῶς νὰ τοὺς ἐγνωρίσης ;
- 125 Οἱ βασιλεῖς κ' οἱ πένητες εἰς τὴν ζωὴν χωρίζουν,
καί, ὡσὰν φθαροῦσιν εἰς τὴν γῆν, βλέπω δὲν τοὺς γνωρίζουν·
ὅλα τὰ στιάτα μοιάζουσιν, ὁμοίως καὶ τὰ κεφάλια,
καὶ οὐδὲν γνωρίζει ἐδῶ τινὰς νὰ εἰπῆ ποιά ἦσαν τὰ κάλλια.
Καὶ ποῦ εἶναι τὰ παλάτια τους, ποῦ ἐχάθη ἡ βασιλεία τους,
- 130 ποῦ ἐσκόρπισαν οἱ ἀνθρώποι τους, ποῦ ἐδιέβη ἡ φαμελιά τους ;
Καὶ ποῦ εἶναι τὰ φουσσᾶτα τους, καὶ ποῦ εἶναι οἱ στρατιῶτες,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- οί στρατηγοί κ' ἡ δύναμις, πού εἶχαν ἔς τὸν κόσμον τότες ;
Ποῦ ἐφθάρησαν οἱ θησαυροί, τὰ πλούτη τὰ μεγάλα,
οἱ παρρησιᾶς κ' οἱ δόξεις τους καὶ τὰ λαμπρὰ τους τ' ἄλλα ;
135 Ποῦ εἶναι τὰ τόσα ἄρματα, τὰ πλήθη τῶν ἀλόγων,
δὲν εἶναι αὐτοὶ πὸ τρόμασσαν τὸν κόσμον μ' ἓνα λόγον ;
Δὲν εἶναι αὐτοὶ ὅπου τὸ συχνὸ ἔς τοὺς κάμπους ἐτεντῶναν
καὶ μὲ γεράκια καὶ σκυλιὰ πάντοτ' ἐξεφαντῶναν ;
Καὶ τώρα πῶς ἐγένησαν καὶ τοὺς καταφρονοῦσιν
140 καὶ ὡσὰν καὶ τοὺς ἐπίλοιπους πατοῦν τους καὶ περνοῦσιν !
Δὲν εἶναι αὐτοὶ πού μ' ὀρισμὸν τὸν κόσμον ἐταράσσαν,
καὶ νέοι πῶς ἤλθασιν αὐτοῦ ; Γιατί δὲν ἐγεράσαν
ἔς τὴν δόξαν καὶ τὴν βασιλειὰν καὶ τὴν πολλὴν ἀξίαν,
ἀμμ' ἤλθασιν καὶ κείτονται ἔς τὴν τόσην μοναξίαν ;
145 Δὲν εἶναι αὐτοὶ πού ἐδόξαζαν νὰ ζοῦν περισσοὺς χρόνους
κ' ἐκεῖ ἔς τὰ πέρατα τῆς γῆς νὰ στήσουν ἄλλους θρόνους ;
Κ' ἰδέτε τοὺς ταλαίπωρους πόσον καιρὸν ἐμεῖναν·
χρόνους πολλοὺς ἐδόξαζαν καὶ οὐδὲν ἐζῆσαν μῆναν,
ὅτι ἔφθασεν ἀπάνω τους τοῦ Χάρου τὸ δρεπάνι
150 καὶ τὸν καθένα ἐθέρισεν, καὶ οὐδὲ ἦτον οὐδ' ἐφάνη.
Καὶ τὰ φουσσᾶτα τὰ πολλὰ κ' ἡ δύναμις ἡ τόση
καὶ ὁ βίος δὲν ἐδυνήθηκεν γιὰ νὰ τοὺς ἐγλυτώσῃ·
καὶ τὰ πολλὰ πλευσίματα πὸ γίνετον ὁ στόλος,
πού ἀκούοντά τον ἔτρεμε κ' ἔφευγε ὁ κόσμος ὅλος,
155 ποσῶς δὲν τοὺς ἐβόηθησαν νὰ μὲν ἐλθοῦν ἔς τὸν Ἄδη,
ἀμμ' ἤλθασιν καὶ κείτονται μὲ τοὺς λοιποὺς ὁμάδι.
Ποῦ εἶναι οἱ πολέμοι πῶκαμαν κ' οἱ νῆκες πού νικῆσαν,
καὶ τώρα δὲν γνωρίζονται νὰ εἰπῆ τινὰς τὸ ποιοί 'σαν !

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- 160 Δέν εἶναι αὐτοὶ τοὺς ἔτρεμεν ὁ κόσμος κ' ἡ οἰκουμένη,
καὶ πῶς ἐκαταστάθησαν γυμνοὶ καὶ ἀραχνιασμένοι ;
Ποῦ ἐσβήσθησαν οἱ αὐθεντιές, ποῦ εἶναι τὰ μεγαλεῖά τους,
ποῦ ἐγένησαν οἱ σάρκες τους, ποῦ ἐπέσαν τὰ μαλλιά τους ;
Γυμνὰ κεφάλια ἔπεμειναν καὶ κόκκαλα κομμάτια,
φόβος καὶ τρόμος φαίνονται τὸ στόμα καὶ τὰ μάτια !
- 165 Καὶ τ' ἄλλα μέλη τοῦ κορμιοῦ ποιός νὰ τ' ἀποχωρίση,
τό 'να 'πὸ τ' ἄλλο καθαρά νὰ ἰδῆ καὶ νὰ γνωρίση ;
Ποῦ εἶναι οἱ ἐλπίδες πῶς λπιζαν, τὰ θάρρη πόθαροῦσαν,
τὰ βούλοντα νὰ κάμουσιν κ' ἔλεγον κ' ἐμετροῦσαν ;
πῶς ἦτον νὰ τ' ἀφήσουσιν, πῶς δὲν τὰ κατωρθῶσαν,
σὰν δούλους πῶς τοὺς ἤφεραν ἐδῶ καὶ τοὺς ἐχῶσαν ;
- 170 Θάνατε, πῶς τὸ ἐτόλμησες ; Χάρο, πῶς τὸ θυμήθης ;
τὴν δύναμίν τους τὴν πολλὴν πῶς δὲν τὴν ἐφοβήθης ;
Καὶ ἂν ἔναι ὅτι τοὺς βασιλεῖς δὲν βλέπεις νὰ προσέχης,
τοὺς ἄλλους τοὺς ἐπίλοιπους πῶς πρέπει νὰ τοὺς ἔχης ;
- 175 Ἐπεὶ λοιπὸν 'ς τοὺς βασιλεῖς μὲ τέτοιαν τόλμην πάγεις,
ὄλους, ὡσὰν ἐβλέπομεν, βούλεσαι νὰ μᾶς φάγης !
Ὅϊμέ, καὶ πῶς νὰ κάμωμεν, πῶς νὰ σὲ λυτρωθοῦμεν,
τί γιατρικὸν νὰ εὐρίσκαμεν νὰ μὲν σὲ φοβηθοῦμεν ;
Εἰς τὲς πληγές σου, ὡς λέγουσιν, δὲν βρίσκεται βοτάνι,
- 180 καὶ ὅποιον λαβῶσης παρευθὺς χρειά 'ναι γιὰ ν' ἀποθάνῃ.
Λοιπὸν ποῦ νὰ 'σφαλίστημαν νὰ μὲν παραδοθοῦμεν,
καὶ τί ἄρματα νὰ βρίσκαμεν γιὰ νὰ διαφεντευθοῦμεν ;
Σὰν ποῦ νὰ καταφύγωμεν, μήπως καὶ οὐδὲν μᾶς εὔρης,
ἀλλὰ καὶ γῆν καὶ θάλασσαν ἐσὺ ὄλην τὴν ἠξεύρεις !
- 185 Κ' ἐκεῖ ὅπου ψήνει τὸ ψωμὶν ὁ ἥλιος, σὰν τὸ λέγουν,

190 ὅσοι εἶν' ἐκεῖ πάντ' ἀπὸ σὲ νύκτα κ' ἡμέραν κλαίγουν.
Δὲν ἔχει ὁ κόσμος ποῦπετε κανένα καταφύγι,
ποὺ νὰ πορέση νὰ κρυφθῆ ἄνθρωπος, νὰ σοῦ φύγη,
οὐδὲ σκουτάρια ἢ ἄρματα ποὺ νὰ μᾶς διαφεντέψουν
καὶ τέχνη ὅπου σαγίττες σου 'ς ἐμᾶς νὰ μὲν κοντέψουν.

Γεώργιος Θ. Ζώρας επιμ., *Πένθος θανάτου, ζωῆς μάταιον καὶ πρὸς Θεὸν ἐπιστροφή*,
Βιβλιοθήκη Βυζαντινῆς καὶ Νεοελληνικῆς Φιλολογίας, Αθήνα 1970.